

EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

8 iulie 2025

Probă scrisă
EDUCAȚIE SOCIALĂ
(GÂNDIRE CRITICĂ ȘI DREPTURILE COPILULUI, EDUCAȚIE INTERCULTURALĂ,
EDUCAȚIE PENTRU CETĂȚENIE DEMOCRATICĂ)

Varianta 2

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

I. TÊTEL

(60 punct)

A.

Dolgozzon ki egy esszét három-négy oldal terjedelemben, amelyben bemutatja a *minden gyermek számára biztosított esélyegyenlőséget, mint olyan eszményt, amelyre minden demokratikus társadalom törekszik!* Az esszé kidolgozásában kövesse az alábbi szempontokat:

1. fogalmazzon meg egy tudományos jellegű kijelentést a minden gyermek számára biztosított esélyegyenlőségre vonatkozóan; **2 pont**
2. nevezzen meg két olyan kritériumot, amelyek alapján a gyermek diszkriminálható; **4 pont**
3. magyarázza meg a következő fogalmakat: *iskolai szegregáció, kulturális sztereotípiá, inklúzió*; **9 pont**
4. mutasson rá, a minőségi oktatáshoz való hozzáférés vonatkozásában, az államnak minden gyermek számára egyenlő esélyek biztosításában betöltött szerepére; **4 pont**
5. nevezzen meg egy nemzeti, illetve egy nemzetközi, a gyermekjogok tiszteletben tartására, védelmére és előmozdítására irányuló jogi eszközt; **4 pont**
6. mutassa be egy konkrét helyzetben annak módját, ahogyan a média hozzájárul az esélyegyenlőség biztosításához minden gyermek számára; **3 pont**
7. soroljon fel hármat a gyermekjogokról szóló ENSZ-egyezmény alapelveiből. **9 pont**

B. Történeti szempontból a szovjet rendszer, amint ezt már tudjuk, egy humanitárius eszmény által inspirált forradalmi akarat eredménye volt. A cél az volt, hogy megteremtsék a történelem által valaha ismert leghumánusabb rendszert, az első olyat, amelyben minden ember hozzáférhet az emberséges léthez, amelyben eltűnnek az osztályok, amelyben a társadalom homogenitása lehetővé teszi az állampolgárok kölcsönös elismerését. De ez az abszolút cél felé irányuló mozgalom nem habozott bármilyen eszközhöz folyamodni, mert doktrínája szerint csak erőszakkal lehet megteremteni ezt az alapjaiban jó társadalmat, és mert a proletariátus kérlelhetetlen háborút vívott a kapitalizmussal.

(Raymond Aron, *Demokrácia és totalitarismus*)

Kérelmek:

- a) Határozza meg a *totalitarizmus* fogalmát! **5 pont**
- b) Elemezze az ideológia és a totalitárius politikai rendszer közötti kapcsolatot! **6 pont**
- c) Érveljen a jelenlegi társadalom politikai pluralizmusának szükségessége mellett! **6 pont**
- d) Indokolja egy oldal terjedelemben arra vonatkozó személyes véleményét, hogy *a kortárs társadalomban a társadalmi részvétel és aktivizmus a politikai cselekvés kifejezési formája!* **8 pont**

II. TÊTEL

(30 punct)

Válaszoljon az alábbi kérelmekre, amelyek a szaktantárgy módszertanára vonatkozó vizsgakövetelményekre vonatkoznak!

1. Fogalmazza meg a *Társadalmi nevelés* tantárgyat tanító tanár három sajátos kompetenciáját! **9 pont**
2. a) Határozza meg az értékelés/felmérési eszközök *fidelitása* fogalmának jelentését! **5 pont**

b) Nevezze meg két jellemzőjét, másokat, mint a fidelitás, az értékelési/felmérési eszközöknek!

6 pont

3. Érveljen egy-két oldal terjedelemben, azon hipotézis mellett vagy ellen, mely szerint: a tanárnak, a *Társadalmi nevelés* tantárgy keretében végzett didaktikai tevékenységében ötvöznie kell a *szóbeli értékelést*, mint „hagyományos” értékelési módszert, a *portfólióval*, mint „kiegészítő” értékelési módszerrel!

10 pont